

Naš glas

Vodič kroz izborni proces
za osobe s invaliditetom

Popisi birača

❓ Zašto su popisi birača važni za biračko pravo?

Birači ostvaruju biračko pravo temeljem upisa u popis birača. Popisi birača su javne knjige koje se vode u Uredu za opću upravu svakog grada/općine u koje se upisuju svi hrvatski državljani s navršених 18 godina, potpunom poslovnom sposobnošću te prebivalištem na području tog grada/općine.

❓ U kojem roku i kako se mogu provjeriti podaci u popisima birača?

Svaki građanin ima tijekom cijele godine pravo pregledati svoje podatke upisane u popis birača, tražiti njihovu dopunu ili ispravak, a u vrijeme izbora najkasnije do 14 dana prije izbora. Zahtjev za upis, dopunu ili ispravak podataka unijetih u popis birača podnosi se usmeno ili pisano u nadležnim uredima za opću upravu, prema mjestu prebivališta birača.

❓ Mogu li se podaci u popisima birača provjeriti i putem interneta i SMS-a?

Birači s prebivalištem u Republici Hrvatskoj mogu provjeriti jesu li upisani u popise birača na internetskoj stranici Ministarstva uprave <http://www.appluprava.hr/sduzu92b/index1.php> ili putem mobitela, ukoliko su u mreži 098, 099 ili 091, tako da pošalju porukom svoj JMBG na broj 54 54.

❓ Može li glasati osoba koja ima biračko pravo, ali na dan izbora nije upisana u popis birača na svom biračkom mjestu? Potvrda za glasanje?

U slučaju da birač koji udovoljava zakonskim uvjetima nije upisan u popis birača, svoje pravo glasa na dan izbora

može ostvariti glasanjem uz potvrdu za glasanje (plave boje) koja se dobiva na dan izbora u nadležnom uredu za opću upravu. Ukoliko prilikom izdavanja potvrde u nadležnom uredu za državnu upravu birač treba dokazati prebivalište, takvu potvrdu o prebivalištu uzima u policijskoj upravi.

Kandidiranje

❓ Tko i na koji način predlaže kandidate na predsjedničkim izborima i koliko je potrebno prikupiti potpisa?

Kandidate mogu predlagati političke stranke i birači, a uvjet za kandidiranje svakog pojedinog kandidata (neovisno o tome tko je predlagatelj) jest prikupljanje najmanje 10 000 valjanih potpisa birača koji su upisani u popis. Rok za prikupljanje potpisa je 12 dana od dana raspisivanja izbora, tj. od stupanja na snagu Odluke o raspisivanju izbora. Svi potpisi s dokumentima dostavljaju se Državnom izbornom povjerenstvu koje u roku od 48 sati provjerava pravovaljanost kandidature i objavljuje listu kandidata.

❓ Tko predlaže kandidate na parlamentarnim izborima?

Kandidate mogu predlagati jedna ili više političkih stranaka i birači sastavljanjem liste s imenima kandidata. Ako jedna politička stranka predlaže kandidate, lista je stranačka, a ako više stranaka predlaže kandidate, čine to putem koalicijske liste. Birači sastavljaju nezavisnu listu s imenima kandidata, a uvjet za kandidiranje pojedinog nezavisnog kandidata jest prikupljenih 500 potpisa, odnosno za kandidate nacionalnih manjina 100 potpisa, birača

iz te izborne jedinice. Prijedlozi kandidata i lista dostavljaju se Državnom izbornom povjerenstvu, najkasnije u roku od 14 dana od dana raspisivanja izbora, koje u roku od 48 sati provjerava pravovaljanost kandidature i objavljuje listu kandidata.

🔗 Tko predlaže kandidate na lokalnim izborima za predstavnička tijela i koliko je potrebno prikupiti potpisa za nezavisnu listu?

Kandidate mogu predlagati političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj, samostalno ili u koaliciji od dvije ili više stranaka, kao i birači (nezavisne liste), a uvjet za kandidiranje nezavisne liste koju predlažu birači jest prikupljanje valjanih potpisa birača koji su upisani u birački popis i to:

- 100 potpisa za općinsku listu,
- 150 potpisa za gradsku listu,
- 500 potpisa za županijsku listu, odnosno listu za izbor članova Gradske skupštine Grada Zagreba.

Svaki kandidat mora imati prebivalište u izornoj jedinici (općini, gradu, županiji) za koju se kandidira, kao i birač koji podupire kandidata u određenoj izornoj jedinici.

🔗 Tko i na koji način predlaže kandidate na izravnim lokalnim izborima i koliko je potrebno prikupiti potpisa?

Pravo biti birani za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihove zamjenike imaju svi birači koji na dan raspisivanja izbora imaju najmanje šest mjeseci prijavljeno prebivalište na području općine, grada i županije u kojoj se provode izbori.

Kandidate i njihove zamjenike mogu predlagati političke stranke registrirane

u Republici Hrvatskoj i birači (nezavisni kandidati), a uvjet za kandidiranje i stranačkih i nezavisnih kandidata jesu prikupljeni valjani potpisi birača upisanih u birački popis za općinu, grad ili županiju za koju se provode izbori:

- 50 potpisa birača za općinskog načelnika i zamjenika u općini do 1.000 stanovnika,
- 100 potpisa birača za općinskog načelnika i zamjenika u općini iznad 1.000 stanovnika,
- 200 potpisa birača za gradonačelnika i zamjenika u gradu s manje od 10.000 stanovnika,
- 500 potpisa birača za gradonačelnika i njegove zamjenike u gradu s manje od 35.000 stanovnika,
- 1.000 potpisa birača za gradonačelnika i njegove zamjenike u gradu s više od 35.000, a manje od 100.000 stanovnika,
- 2.000 potpisa birača za gradonačelnika i njegove zamjenike u gradu s više od 100.000 stanovnika,
- 2.500 potpisa birača za župana i njegove zamjenike,
- 5.000 potpisa birača za gradonačelnika Grada Zagreba i njegove zamjenike.

🔗 Gdje se mogu pronaći obrasci za kandidiranje i prikupljanje potpisa?

Službeni propisani obrasci za kandidiranje i za prikupljanje potpisa mogu se pronaći u Narodnim novinama ili na internetskim stranicama Narodnih novina d.d. (www.nn.hr) i Državnoga izbornog povjerenstva (www.izbori.hr). Obrasci su dostupni od dana stupanja na snagu Odluke o raspisivanju izbora.

Glasanje

❓ Tko ima pravo glasa na izborima?

Pravo glasa na predsjedničkim i parlamentarnim izborima imaju, na temelju općeg i jednakoga biračkog prava, svi hrvatski državljani s navršenih 18 godina života, osim osoba koje su pravomoćnom sudskom odlukom lišene poslovne sposobnosti. Na lokalnim izborima pravo glasa imaju svi ovi građani koji ujedno imaju i prebivalište u onom gradu, općini ili županiji gdje se izbori održavaju.

❓ Kako glasuju određene kategorije birača?

Osoba s tjelesnim invaliditetom i nepismena osoba može osobno doći na biračko mjesto s osobom od povjerenja koja je pismena i koja će po ovlaštenju birača zaokružiti redni broj na glasačkom listiću ispred izborne liste izborne jedinice za koju birač glasa. Dodatno, ukoliko Državno izborno povjerenstvo donese takvu uputu, slabovidni i slijepi birači mogu glasati samostalno uz pomoć glasačkih listića na Braillevom pismu. Potrebno je pratiti

upute Državnog izbornog povjerenstva radi prijave za glasanje putem listića na Braillevom pismu.

Osoba koja nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto zbog bolesti ili nepokretnosti obavijestit će o tome na izborni dan birački odbor koji će odrediti dva člana ili zamjenike članova koji će posjetiti birača u mjestu gdje se nalazi i omogućiti mu glasanje, vodeći računa o tajnosti glasanja. Potrebno je obavijestiti birački odbor što ranije u toku izbornog dana.

❓ Može li se glasati u bolnicama, staračkim domovima i sl.?

U Hrvatskoj se još ne može glasati u bolnicama, staračkim domovima i drugim stacionarima jer se tamo ne otvaraju biračka mjesta, a članovi biračkih odbora rijetko su u mogućnosti doći biračima u navedenim ustanovama.

Birači koje se na dan izbora zateknu u takvim ustanovama, a nemaju prebivalište u mjestu gdje se nalazi ustanova, mogu ostvariti svoje biračko pravo ukoliko se na vrijeme (14 dana prije izbora) prijave za glasanje izvan mjesta prebivališta.

GONG

Trg bana Josipa Jelačića 15/4

gong@gong.hr

www.gong.hr

Slika na naslovnici – „Naš glas“ napravljena je u suradnji s udrugom Dodir.

Ovaj Vodič nastao je u sklopu projekta „Zaštita i ostvarivanje biračkog prava osoba s invaliditetom“ kojeg financira Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.